

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Josefa Holejšovského a soudkyň JUDr. Lenky Broučkové a JUDr. Lenky Grollové ve věci **uložení pořádkové pokuty Jiřímu O.**, narozenému xxxx, likvidátorovi obchodní společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci, identifikační číslo 49791451, se sídlem Kaznějovská 1301/40, Bolevec, 323 00 Plzeň, **k odvolání likvidátora** proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. července 2019 č.j. 40 Cm 141/2009 – 35,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 12. července 2019 č.j. 40 Cm 141/2009 – 35 **se mění** tak, že Jiřímu O., narozenému xxx, likvidátorovi obchodní společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci, se pořádková pokuta ve výši 3 000,-Kč **n e u k l á d á**.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným usnesením soud prvního stupně uložil Jiřímu O., likvidátorovi společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci, ... pořádkovou pokutu ve výši 3 000 Kč (výrok I.) a dále mu uložil povinnost stanovenou částku zaplatit v kolcích nebo na účet soudu, a to do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok II.). Své rozhodnutí odůvodnil tím, že usnesením ze dne 18. března 2019, č. j. 40Cm 141/2009-33, uložil Jiřímu O., likvidátorovi společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení předložil soudu zprávu o tom, jaké úkony směřující k ukončení likvidace společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci učinil od jeho jmenování do funkce likvidátora a zároveň byl upozorněn, že v případě neuposlechnutí této výzvy mu může být uložena pořádková pokuta až do výše 50 000 Kč. Likvidátor na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nereagoval a zprávu o průběhu likvidace do dne rozhodnutí soudu nepředložil. Poté soud citoval ustanovení § 53 odst. 1 o.s.ř. a uzavřel, že likvidátor neuposlechl příkazu soudu, aby předložil zprávu o průběhu likvidace, proto mu byla ve smyslu § 53 odst. 1 o.s.ř. uložena pořádková pokuta ve výši 3 000 Kč.
2. Proti usnesení soudu prvního stupně podal likvidátor včasné odvolání. V odvolání namítl, že na výzvu soudu ze dne 18.03.2019 reagoval podáním ze dne 07.04.2019, které dne 10.04.2019 zaslal doporučenou poštou Krajskému soudu v Plzni jako insolvenční návrh dlužníka, neboť společnost FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci se dlouhodobě nachází ve špatné hospodářské situaci. Řadu let (od dubna 1996) již nevykonává žádnou činnost, tudíž nemá žádné příjmy z provozu podniku, žádné zaměstnance a další provoz podniku přitom nelze očekávat, neboť společnost je zcela bez majetku. Z těchto důvodů je společnost v úpadku ve smyslu ust. § 3 odst. 1 a odst. 3 ins. zák. a odvolatel coby likvidátor požádal Krajský soud v Plzni, jako insolvenční soud, aby rozhodl o úpadku společnosti FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci a o jeho řešení konkursem. Jako likvidátor společnosti navrhoval, aby uvedený insolvenční soud vydal usnesení, kterým bude mj. zjištěn úpadek dlužníka, jímž bude na majetek dlužníka prohlášen konkurs a kterým bude dle uvážení soudu ustanoven insolvenční správce nebo bude vymazána z obchodního rejstříku. Ke svému návrhu předložil. 1) Potvrzení Finančního úřadu v Plzni o tom, že u likvidované společnosti neexistuje žádné pohledávky. 2) Sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň - město, ze dne 24.5.2012, o

tom, že za likvidovanou společností eviduje pohledávky, 3) „Seznam majetku“, ve kterém odvolatel předložil prohlášení likvidátora, že společnost FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci je zcela bez majetku. 4) „Seznam zaměstnanců“, ve kterém předložil prohlášení likvidátora, že společnost FAVOS, spol. s r.o. v likvidaci nemá žádné zaměstnance. K insolvenčnímu návrhu ze dne 07.04.2019 se zatím insolvenční soud nevyjádřil. Navrhl zrušení pořádkové pokuty, popř. její snížení.

3. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal odvoláním napadené usnesení soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
4. Dle článku 4 Listiny základních práv a svobod „Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.“ To znamená, že zákon slouží jako základ pro ukládání povinností, které mohou být v detailech rozvedeny podzákonými předpisy (čl. 78 a čl. 79 Ústavy).
5. Dle § 53 o.s.ř. „Tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v § 294, 295 a 320ab, může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč.“ (odst.1), „Uloženou pořádkovou pokutu může předseda senátu dodatečně, a to i po skončení řízení, prominout, jestliže to odůvodňuje pozdější chování toho, jemuž byla uložena.“ (odst.2). Dle § 54 o.s.ř. „Toho, kdo hrubě ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z místa, kde se jedná. Je-li vykázán účastník, může být jednáno dále v jeho nepřítomnosti.“ Podle § 36 odst. 1, věta první o.s.ř. „V řízení před soudem jedná a rozhoduje senát nebo jediný soudce (samosoudce).“
6. Ztěžování postupu v řízení představuje např. nečinnost spočívající v nedostavení se k soudu bez vážného důvodu či neuposlechnutí příkazu soudu. Pořádková pokuta může být jako sankční opatření využita i v případech, kdy daná osoba ruší pořádek v soudní síni nebo činí vůči soudu hrubě urážlivá podání, útok však nedosahuje intenzity z pohledu trestního zákoníku. Z § 53 odst. 1 o.s.ř. („Tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení...“), ale i z následujícího odstavce 2 tohoto paragrafu (viz formulace ...“po skončení řízení“) a dalšího navazujícího § 54 o.s.ř. („vykázat z místa, kde se jedná“) ve spojení s § 36 odst. 1 o.s.ř. („v řízení před soudem...“) vyplývá, že soud je oprávněn přistoupit k ukládání pořádkových opatření – pořádkových pokut dle § 53 odst. 1 o.s.ř. pouze v rámci probíhajícího řízení. Jinak řečeno využití tohoto procesního prostředku soudem, jež je soud oprávněn využívat ke zjednání procesní disciplíny, je vyloučeno v případech, kdy před soudem žádné řízení neprobíhá, nestanoví-li přímo zákon něco jiného (viz. např. § 104 z.v.r.).
7. Dle obsahu předloženého spisu sp. zn. 40 Cm 141/2009 soud prvního stupně rozhodl pod touto spisovou značkou usnesením ze dne 4. 8. 2011 o zrušení obchodní společnosti obchodní společnosti FAVOS, spol. s r.o. (výrok I.), nařídil její likvidaci (výrok II.), jmenoval likvidátorem Jířího O. (výrok III.) a uložil společnosti poplatkovou povinnost (výrok IV.). Na rozhodnutí je vyznačena doložka právní moci ke dni 6. 9. 2011. Tímto dnem bylo předmětné řízení před soudem pravomocně skončeno. Následně – po osmi letech od pravomocného skončení řízení o zrušení společnosti s likvidací a jmenování likvidátora, soud prvního stupně uložil likvidátorovi pořádkovou pokutu dle § 53 odst. 1 o.s.ř. za „neuposlechnutí příkazu soudu, aby předložil zprávu o průběhu likvidace“. Z uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně nebyl oprávněn aplikovat předmětné zákonné ustanovení, které lze aplikovat pouze v případě neuposlechnutí příkazu soudu, jež byl soudem dán v rámci probíhajícího soudního řízení. To však již v dané věci před cca 8 lety skončilo a již neprobíhá. K uložení pořádkového opatření tak soud v daném případě neměl oporu v zákoně.
8. Odvolacímu soudu je samozřejmě známo ust. § 205 odst.2 o.z., podle něž konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku předloží likvidátor ke schválení tomu, kdo jej povolal do funkce. Kdo se stal likvidátorem podle § 189 odst.1 o.z., předloží konečnou zprávu, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku tomu orgánu právnické osoby, který má působnost ho z funkce odvolat, popřípadě působnost ho kontrolovat. Není-li takový orgán,

předloží likvidátor tyto doklady a návrhy ke schválení soudu. Z uvedeného ustanovení zákona vyplývá, že jde o tzv. hmotněprávní povinnost likvidátora, tedy nikoli povinnost k procesnímu úkonu v soudním řízení, leč o povinnost člena voleného orgánu právnické osoby učinit určité právní jednání, byť vůči soudu. Neučinění takového právního jednání má tedy negativní konsekvence dané hmotným právem (například povinnost k náhradě škody způsobené opomenutím předložení příslušných dokladů likvidátorem), nejde však o neučinění procesního úkonu, jež by bylo možné sankcionovat pořádkovou pokutou. Navíc podle § 205 odst.3 o.z. výmazu právnické osoby z veřejného rejstříku nebrání, že nebyly schváleny dokumenty uvedené § 205 odst.1 o.z.

9. Ze všech výše uvedených důvodů odvolací soud usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil tak, že se jmenovanému likvidátorovi pořádková pokuta ve výši 3 000,- Kč neukládá, neboť v daném případě soud k tomu neměl pravomoc (§ 7 o.s.ř.). .

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 11. května 2020

JUDr. Josef Holejšovský v.r.
předseda senátu